

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa — Gmina Bronica w Cyrkule Samborskim, zapewniła coroczną składkę 200 Zł. na utrzymanie Nauczyciela, a grecko-katolicki Pleban teyże samey Gminy, JX. Koto-wicz, przyrzekł dla Nauczyciela 4 morgi pola swóiego odstąpić. — Rządowi krajowemu miło jest te piękne czyny publicznie ogło-sić.

Na wsparcie zubożałych mieszkańców w Riesengebirge (w Czechach), oliarowali w Cyrkule Kołomeyskim:

Dominium i Gmina Siemakowce 37 ZR.; Dominium Zadubrowce 35 ZR.; Dominium Oleszków 25 ZR.; Dominium Hornicz 21 ZR.; Dominium Trójca 20 ZR.; Kółtura Słobodzka 14 ZR.; Dominium Sopów 12 ZR.; Dzierżawca Zabłotowa, Dominium Chlebyczyn, Ur. Wierzeyski z Borszczowa, Dominium Zamulińce, Dominium Korolówka, Peczenicznyński Prefekt kameralny Erben, Ur. Siedorowski z Dobesławic — wszyscy po 10 ZR.; Ur. Dąbrowski z Borszczowa, i Dominium Młodziatyn, po 8 ZR.; Dzierżawca Plebanii Ilinieckiey, Domi-nia: Zalucze, Matyowce, Pererow, Oskoro-szyńce, Jabłonowski Prefekt kameralny Krisch, tameczny Zawiadowca zupy Reichardt, Offi-cyalista zupy Kurzweil, Magazynier Klemen-siewicz, Peczenicznyński Kontrolor kameralny, Flechner, — wszyscy po 5 ZR.; Peczenicznyński Pisarz kameralny Huttany 4 ZR.; tameczny Nadleśny Nagy, Leśni: Leibl i Doliński, Pi-wowar Schulz, Jabłonowski kameralny Kon-trolor Kunisch, tameczny Justycyaryusz Ru-dnicki, Urzędnik Müller, i Berezowski-Manda-taryusz Radecki — wszyscy po 2 ZR.; Prak-tykant kameralney Prefektury Peczenicznyńskiej Hepe, tameczny Leśny Kwiatkowski, Pisarz kameralney Prefektury Jabłonowskiej Stefani, tameczny Leśny Günther, Chirurg tameczny Bieder, i Inżynier Józef Schüller, — wszyscy po 1 ZR.

Z Wiednia d. 9. Stycznia. — Wyszedł tu następujący Patent Nayaśniejszego Pana:

My Franciszek Pierwszy etc. Patentem Naszym z dnia 7go Marca 1816go miano-waliśmy nayukochanszego Brata Naszego, Ar-

cy-Xięcia Jmci Antoniego, Wysokiego i Nie-mieckiego Mistrza, Wice-Królem Lombardzko-Weneckiego Królestwa Naszego. Ale ze szczególniejsze zaszczytę względy skłoniły Nas do uwolnienia rzezonego Pana Brata Na-szego od tego urzędu, przeto mianowaliśmy i mianujemy ninieyszem Wice-Królem Naszego Lombardzko - Weneckiego Królestwa, nayukochanszego Brata Naszego, Arcy - Xięcia Jmci Raynera.

Dan w naszym głównem i stołecznem mie-scie Wiedniu, dnia 3go Stycznia 1818go, a panowania Naszego dwadziestego szóstego roku.

FRANCISZEK.

(L. S.)

Franciszek Hrabia Saurau,
Naywyższy Kanclerz.

Jakób Hrabia Mellerio,
Kanclerz Lombardzko-Wenecki.

Z naywyższego umyślnego rozkazu
J. C. K. Mości:

Ignacy Baron Stuppen,
Radaca nadworny.

J. C. K. Mość raczył swóiego Czeskiego i Galicyjskiego Kanclerza nadwornego, Hrabie-go Lazańskiego, w dowód naywyższej ży-czliwości swoiey i ukontentowania z zasług iego, które dotąd, szczególniey przez przod-kowanie rozwiązaney teraz Centralney Orga-nizacyney Kommissyi nadworney położył, mianować Kanclerzem Cesarzsko-Austryackiego orderu Leopolda, i ozdobić go wielkim krzy-żem tegoż orderu.

Wakujący teraz po śmierci Rady nad-wornego Oswaldena urząd Szarbnika Ce-sarszko-Austryackiego orderu Leopolda, raczył N. Pan dać dotychczasnemu Pisarzowi tegoż orderu, Rady nadwornemu Kawalerowi Glan-cowi, w miejsce zaś iego mianować Pisa-rzem orderu rzezonego Radeę nadwornego i Referenta w Radzie Stanu, Kawalera Ku-beka.

J. C. K. Mość raczył Gubernatora Illiryj-skiego, Hrabiego Juliusza Strassoldo, mianować Prezesem Gubernium Lombardzkiego, tajnego Radeę i dotychczasnego W. Ochmi-strza Arcy-Xięcia Raynera, Karola Hrabiego Inzaghi, Gubernatorem w Illiryi, a szla-checkiego Deputowanego Prowincyi Sondrio,

Don Diega Guetiardego, Wice-Prezesem
Gubernium Lombardzkiego.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Wiadomo (z numeru 3go gazety naszey), że 10 Officerów Angielskich, którzy zaciągniętych dla powstańców Ameryki południowej żołnierzy w Filadelfii w obrotach wojennych ćwiczyli, i z nimi do rzeczonych powstańców udać się zamysłali, do odpowiedzialności pociągniętych zostało. Gazeta Amerykańska National-Intelligencer z dnia 12go Listopada, umieściła list z podpisem: A Columbian, zawierający poniższe uwagi nad owym zdarzeniem: „Aresztowaliśmy ludzi, którychby w Anglii za podobny zamiar nie aresztowano, i żądaliśmy od tych cudzoziemców rękoyami znaczniejszey od tey, która się przy zwyczajnych wykroczeniach składać zwykła. To stało się nawet z mocy ustawy, której konstytucyyną prawność uroczystie wspomniano. Jeden z Sędziów naszych, który największego szacunku doznaie, a którego sędziowskie talenta, równie iak i miłość wolności od nikogo zaprzeczane nie są, mówi właśnie w duchu teyże samey ustawy naydzielniey do Przysięgłych (Jury), żądając, aby ściśle wykonaną została. W sprawie tey działał z punktualnością Sędzięo kryminalnego, na którego taż ustawa obowiązki wkłada; w tym bowiem charakterze nie mógł konstytucyyney ważności ustawy w wątpliwość podawać; ależ gdy oskarżonych na karę prawem przepisaną skaze, i gdy się ci do niego, iako do naywyższego Sędzięo odwołaia, wtenczas na teyże samey ławce, gdzie sama ustawa rozprawie podpada, nie będzie się inż więcej przez nią czuć związanym, lecz użyie szlachetney prerogatywy dochodzenia: czyli się Reprezentaci Narodu w chęci nienaruszenia związków przyziacielskich za daleko nie zapędzili, i czyli w usiłowaniu, ażeby innemu Narodowi sprawiedliwość wymierzyć, przeciwko własnemu Narodowi swojemu niesprawiedliwości nie popełnili. Gdyby się 1000 albo 10,000 ludzi do oręża wzięto, i do Ameryki południowej iść chciało, i gdyby Rząd ze strony Posa Hiszpańskiego o tym nieprzyziacielskim kroku uwiadomionym został, iakieyże odpowiedzi mógłby się człowiek rozumny spodziewać? Wszystko, czegoby mógł pragnąć, otrzymałby według ścisłej sprawiedliwości i według wprowadzonych zwyczajów, to jest, oświadczenie: iż się to bez udziału albo pomocy Rządu stało; a gdyby się naówczas zapędził aż do twierdzenia, że Obywatelom nie po-

winno być wołno opuszczać Oyczyzny swe iey, bez objawienia iey zamiaru swojego, od powiedzianoby mu, że my, stając się niepo-dległymi, praw człowieka ścieśniać nie chcieliśmy; gdyż część praw swoich dla pozyskania wolności tracić, znaczyłoby tyle, co wolność na śmiech wystawiać.“

Wyżey pomieniona gazeta Amerykańska National-Intelligencer, umieściwszy powyższy artykuł, przydaie doń uwagi następujące: „Nie mając żadnego wyobrażenia o owym rodzaju wolności druku, który właścicielowi gazety wyłączne prawo do ogłaszania własnych tylko widoków iego nadaie, umieszczamy częstokroć w gazecie naszey takie artykuły, których osnowę nie całkiem pochwalamy. Do tych artykułów należą takż i usiłowania pewnego Kolumbianina, któregośmy dziś umieścili. Nie zgadzamy się z tym Kolumbianinem w takim sposobie, w jakim ón akt kongressowy uważa, aby neutralności Zjednoczonych Stanów moc nadać. Jeżeli się do iakowey polityki przyznaiemy, tedy możemy się iey zawsze stale trzymać i podług niey działać, byle tylko polityczny sposób postępowania Rządu cechę otwartości, a kroki iego cechę rzetelności miały! Rząd może sobie, tym tylko postępując torem, poważenie za granicą, a w kraju zaufanie zjednać. Odezwa względem neutralności, przez Prezydenta Wassyngtona r. 1793go wydana, nie pozyskała bynajmniej powszechney pochwały, a to dla burzliwego zapału, iaki podówczas dla rewelucyi Francuzkiej okazywano; ale potomość oddała sprawiedliwość pobudkom tego, iuz nie żyjącego Patryoty, i mądrości kroku owego. Dnia dzisiejszego są punkta podobne do wyż wspomnianych okoliczności, a ściągające się do neutralności naszey ostatnie prawo, zasługuie być więcej, iak owa odezwa poważanem, ponieważ ta była dziełem iedney osoby, to zaś owocem narad i interesu całego Narodu. Polityka neutralności iest taka, iaka w obecnem położeniu rzeczy Narodowi przystoi, i nie możemy sobie nawet wyobrażać zmiany, któraby ten obowiązek przeistoczyć mogła. Choćbysmy nawet niepodległość iedney, lub kilku z owych Prowincyi uznali, przeciw położeniu nasze zostanie zawsze iednakim co do wojny, w która te Prowincye uwikłać się mogą; rozumie się bowiem, że tylko ci, których naynieregularniejsza żądza sławy wojenney zapala, wpaść mogą na myśl o przymierzu z owymi Prowincyami przeciwko Hiszpanii. Co się tycze owego szczególniejszego przypadku, który Kolumbianin za przedmiot krytyki swoiey obrał, a mianowicie uwięzienia Obywateli Angielskich w Filadelfii, ten iest ze wszech

miar niemitym, i ubolewamy nad nim; ależ ón należy do przypadków, gdzie prawa torem swoim idźć muszą. Nie potrzeba się lękać, aby ich nie używano myślą, któraby, sprzeciwiając się prawdziwemu duchowi onychże, tyranii albo uciemiężaniu wspierała. Światło Sędziów i bezstronność Prziętych naszych, ręczą za nienaganny wymiar sprawiedliwości w Trybunałach naszych.“

W ł o c h y.

Niemiecka gazeta powszechna, umieściła list z Rzymu pod dniem 19. Grudnia pisany, który między innymi zawiera co następuje: Więźniowie Stanu, których przed kilku tygodniami z Marchii Papieżkich, i z Romanii tu przywieziono, znajdują się wciąż jeszcze częścią w zamku S. Anioła, a częścią w zwyczajnych więzieniach. Powiadają, że planem ich było obalenie Rządu przez wzniecenie nieładów, anarchii, mordów, rabunku, i wszystkich owych okropności, iakie rozhułkanemu wymiotowi pospółstwa towarzyszyć mogą. U niektórych więźniów znaleziono broń, i nowę puginaty. Zdaie się, że duma i łakomstwo na pieniądze, głównemi były sprężynami działania sprzysiężenców; naywiększa bowiem część ich, chociaż wielu z nich jest ze stanu wyższego, składa się z osób, co maiać swój zruynowały, lub osławiły się złemi obyczajami swoimi; inne zaś, mniej splamionej sławy, były dośc ciemnymi, że się przedstawianiom pierwszych uwieśdź dały. Jeszcze zeszłego lata knowano podobne spiski, i zamysłano w nocy dnia 24go Czerwca, Macerate, iedno z głównych miast Marchijskich, opanować, na gwałt uderzyć, pożar wzniecić, i oznaczonych nieprzyaciół zgładzić. Ale ten zamach został dosyc wczesnie odkrytym, a Gubernator Nembrini i Dowodca żandarmeryi, mieli czas do ściagnienia posilków wojskowych. Kilkaset oblężanych i zbrodniarzy, którzy się na miescach zgromadzenia znajdowali, rozproszono bez trudności, a 40 do 50 onychże schwytano; inni poniekali, a dwóch hersztów udało się z Livorno na okręt, i popłynęło do Ameryki. Ten nowo-okryty spisek uważać trzeba za następny plód owego dawniejszego spisku, którego początku i uczestników szuka wielu w tajemnem towarzystwie Carbonari, które to towarzystwo, pochodzące Kraiu Neapolitańskiego, rozkrzewiło się w ościennych Prowincjach Papieżkich, gdzie wielki wpływ pozyskało. — Pod Frosinone zaszła pomyslna polityczka ze zbójcami; zabito kilkunastu hersztów, a między nimi znanego Calabesotto, którego głowę na widok wystawiono. — Ponieważ teraz już prawem postanowiono, wie-

le owi Barouowie Państwa kościelnego, którzy się dotąd od zrzeczenia się sądownictwa w lenniczych dobrach swoich wzbranieli, swoim Urzędnikom sądowym i sile zbrojney płacić maia, przeto skłoniło się wielu z nich do zrzeczenia się prawa sądownictwa, gdyż tym sposobem ów honorowy przywilej za drogi poczytują. — Słychać, że się miasto Bolonia u Papieża o przywrócenie dawney konstytucyi i municypalnych praw swoich, na nowo dopraszało. — Monsignore Serra, syn Księcia Neapolitańskiego Serra Cassano, mianowany Nuncyuszem w Bawaryi. Wyjechał on z Rzymu do Neapolu dla odwiedzenia rodziców swoich, z kąd uda się potem na miejsce przeznaczenia swojego. — Wielu Kardynałów i wielka część Ciąta dyplomatycznego, znajdowali się w dzień S. Łucyi na nabożeństwie, które Poseł Francuzki Hrabia Blacas w kościele S. Jana Laterańskiego, według dawnego zwyczaju, w dzień urodzin Heuryka IVgo odprawić kazał. Król Francuzki jest pierwszym Kanonikiem honorowym tej sławney bazyliki.“

K r a k o w.

Gazeta Krakowska zawiera opis czynności Seymu tego wolnego Miasta i iego O. rągu, z którego, pomijając drobne mayscowe szczegóły, następujące wyjątki kładziemy:

Na sessyi dnia 2. Grudnia mianowała Izba seymująca Kommissyę skarbową, złożoną z Reprezentantów Kucieńskiego, Sołtykowieza, Hrabiego Stadnickiego, Hoszowskiego i Soczynskiego.

Na sessyi dnia 3. Grudnia obrała większością kresek, na Członków Kommissyi prawodawczej Reprezentantów Mąkolskiego, X. Dubieckiego, Librowskiego, Boduszyńskiego i Piekarskiego; poczem Hoszowski, Senator delegowany, czytał obraz statystyczny Kraiu i złożył u laski. Druk onego chwalono. — Dalej Izba postanowiła na wniosek Reprezentata Sołtykowieza, aby Senat rządzący zażądał od Kommissyi Organizacyjney rezolucyy kategorycznych względem prośb przez Ciąto prawodawcze, na ostatniem Zgromadzeniu seymowem, do Trzech NN. Monarchów podanych, a szcęgólniej względem Senatorów, z powodu nadchodzącej ich elekcyi. — W końcu była mowa o urzędach sędziowskich i o urzędach wakuujących, i odczytano projekt urządzenia milicyi, który wzięto do deliberacyi.

Dnia 4 odczytano projekt o Moratorium. Dalej Marszałek seymowy oświadczył, iż z porządku wypadłoby zaskarżenia przeciw Urzędnikom przez Senat nadesłane odczytać.

lecz gdy liczne spory względem atrybucy Kommissyi Prawodawczej zachodzą, przeto takowych odczytanie dalszemu zostawia się czasowi. — Reprez. Sołtykowiec uczynił potem wniosek, aby wybrana została Delegacya do Kommissy Organizacyjney, dla porozumienia się bezpośrednio względem zachodzących, z przyczyny Statutu Organicznego dotyczącego postępowania Zgromadzenia reprezentacyjnego, tudzież innych Statutów wątpliwości, a po różnych sporach uchwalono, aby wybrać Delegację do ałożenia żądań i przedłożenia w powyższym przedmiocie, mającą się składać z 5 Członków, którzy ułożywszy rzeczony dzieło, takowe Izbie przedstawią. W skutek tego obrano większością kresek na Członków tej Delegacji: Reprezentantów Sołtykowiec, X. Dubieckiego, Hrabiego Stadnickiego, Litwińskiego i Krzyżanowskiego Adama. — Nakoniec przeczytano budżet na rok 1818 i 1819 przez Senat nadesłany, który do Kommissy Skarbowey odesłano, z zaleceniem ogłoszenia go drukiem.

W dniu 5. Grudnia mówiono o budżecie; przeczytano zasady do urzędzenia wolności handlu i rzemiosł przez Kommissję Organizacyjną ułożone, i odesłano je do Kommissy Prawodawczej; odczytano nakoniec wiele prośb, dotyczących się Skarbu, które do Kommissy Skarbowey odesłano.

Dnia 6go odczytaną została nadesłana przez Senat w skutku wezwania Ciała Prawodawczego rezolucya od Kommissy Organizacyjney, względem prośb od ostatniego Zgromadzenia Reprezentantów do trzech NN. Monarchów podanych, poczem na wniosek Reprez. Sołtykowiec uchwalono, aby ta rezolucya przez gazety dla wiadomości publiczney natychmiast ogłoszoną była. — Następnie odczytany był przez Senat nadesłany od Kommissy Organizacyjney rozwinięty Art. 13sty Konstytucyi przez trzy NN. Dwory, ieszcze przed podaniem prośby od ostatniego Zgromadzenia reprezentacyjnego, po przeczytaniu którego Reprez. Sołtykowiec wniósł z powodu, iż gdy podług nadesłanych od Kommissy objaśnień, prośba od ostatniego Zgromadzenia reprezentacyjnego względem łaskawego rozwinięcia powyższego Artykułu konstytucyjnego przez trzy NN. Dwory, na ręce Kommissy Organizacyjney, podana, tamże nie została przesłaną, aby takowa prośba na nowo ułożoną i przesłaną została; co po długich sporach, na wniosek Marszałka, wzięto do deliberacji. — Dalej odczytano projekt względem nowej budowy miejsca gmachu, Stary Ratusz zwanego, i do Kommissy skarbowey przesłano.

Na sessyach w dniach 9. 10. i 11. Grudnia obrady były mniejszej wagi. Z sessyi dnia 9go przytoczymy tylko: iż Reprez. Sołtykowiec wniósł, że z poprzedzającego posiedzenia został w deliberacji wniosek względem podania prośby do NN. Monarchów, aby Art. 13sty Konstytucyi łaskawie zmienić raczyli*), który to wniosek po długich sporach w uchwałę zamieniono z dodatkiem, iż takową prośbę, też sama Deputacya, która do zrobienia uwag nad Statutami wybraną została, ułożyć ma. Dalej Sekretarz seymowy odczytał uchwałę Kommissy Skarbowey, aby urządzenie zaprowadzające przez Rząd Królewsko-Pruski pocztę Pruską w Krakowie, i stacye pocztowe w Hrzyszowicach i Chrzanowie, iako Kraiu tego dochody dużo zmniejszające, mogło być cofnięte; na co uchwalono, aby Senat wezwanym został o uczynienie prośby w przedmiocie powyższym do N. Króla Jegości Pruskiego.

*) Artykuł ten brzmi iak następuje: „Jeżeliby zaprojektowane prawo od siedmiu ósmych części Reprezentantów przyjętem nie zostało, a Senat większością dziewięciu głosów uznał, że względem dobra publicznego podanie takowego pod rozwagę prawodawców ieszcze raz konieczne potrzebnem czynią, ma być rzeczony projekt do prawa odłożonym aż na zebrać się mającym w następnym roku Zgromadzenie, które względem niego stanowić będzie. Jeżeli to zdarzenie tycze się interesów skarbowych, tedy prawo, które istniało w roku dopiero upłynionym, ma w swojej mocy pozostać.“

Przyiechali do Lwowa dnia 15go i 16go
Stycznia.

P. Agopsowicz Mikołaj kupiec, ze Stanisławowa. — P. Białostocki kupiec, z Polski. — P. Biederman Jan kupiec, z Wiednia. — JX. Szezebanowski, Preor karmelitański, z Rosyji. — W. Soharzewski Antoni, z Sanoka. — W. Siminowski Jan, z Sambora. — P. Zieliński Jan kupiec, z Polski.

Wyiechali ze Lwowa dnia 15go i 16go
Stycznia.

W. Białobrzęski Stanisław, do Przemysła. — W. Bystrzanowski, do Żółkwi. — W. Boznański Antoni, do Tarnowa. — W. Hadziewicz Baron, do Żółkwi. — W. Kamiński, do Zloczowa. — W. Łączyński Stanisław, do Ostrowa. — JW. Hrabia Mier, C. K. Podpułkownik, do Żółkwi. — W. Oesterreicher, Professor Uniwersytetu Krakowskiego, do Krakowa. — W. Bosze Stanisław, do Żółkwi. — W. JX. Stupnicki Alexander Kanonik, do Wiednia.